

USPOSOBLJENOST in KOMPETENCE PREGLEDNIKOV IGRIŠČ

vir: TEHNIČNO POROČILO: SIST TP CEN 17207:2018
(poudarki)

Ta dokument predstavlja smernice za izobraževanje, preverjanje in ocenjevanje usposobljenosti preglednikov javnih otroških igrišč. Za vsako posamezno opravilo, ki ga bo moral opraviti preglednik, te smernice opisujejo specifična znanje in izkušnje, ki jih potrebuje preglednik, hkrati pa določajo potrebno raven osnovnega znanja.

A Splošne zahteve za preglednike

Poleg opreme za igro, bo moral preglednik oceniti tudi druge predmete, ki so v igralnem okolju in okoli njega, odvisno od njihove interakcije z igralnim okoljem npr. vrata, ograje, rastline, naravne lastnosti igre, skale, balvani, pokrajinske lastnosti, likovne lastnosti itd. Ker te značilnosti niso zajete v standarde za opremo otroških igrišč, bodo potrebne ocene tveganja; pri čemer poznavanje pomena in namena standarda predstavlja njen bistveni del.

Naloga preglednika je oceniti splošno raven varnosti igralnega okolja in razpoložlive opreme na podlagi stopnje varnosti, kakršna je bila v času namestitve.

B Ravni potrebnega znanja

Ravni potrebnega znanja se razlikujejo glede na vrsto pregleda. Tabela 1 opisuje stopnje zahtevanega znanja. Naslednje tabele (2 do 7) je treba brati skupaj s tabelo 1, da se pojasni, kaj različne stopnje znanja pomenijo v praksi.

Tabela 1 - Raven znanja, potrebna za različne oblike varnostnega pregleda

Področja znanja	Raven 1 usposobljenost	Raven 2 usposobljenost	Raven 3 usposobljenost
Standardi / tehnično poročilo	a	B ^b	H ^d
Analiza tveganja	-	M ^c	H
Tehnično področje	B	H	H
Razvoj otroka	-	B	H
Okoljska vprašanja	B	M	H
Zakonodaja: nacionalna zakonodaja	B	M	H
Opomba: Za preglednike ni nujna ekspertna raven znanja, vendar so nekateri posamezniki lahko strokovnjaki na nekaterih področjih strokovnega znanja. S temi se lahko posvetujejo, ko se pojavi določeno vprašanje.			
a minimalna - se ne zahteva b osnovno razumevanje c zmeren obseg razumevanja d natančno in globoko razumevanje e najvišja možna stopnja razumevanja			
B osnovna M srednja H visoka E najvišja možna stopnja razumevanja (ekspert)			

Iz tabele je razvidno, da bodo pregledniki razvrščeni v tri kategorije ravni znanja, ki bodo narekivale tudi kompetence za različno zahtevne preglede.

Raven usposobljenosti za izvajanje različnih stopenj varnostnih pregledov je naslednja:

- **raven 1:** usposobljenost za rutinski vizualni pregled.
- **raven 2:** usposobljenost za operativni pregled.
- **raven 3:** usposobljenost za letni glavni pregled, konzultacije s projektanti nadzor med gradnjo, zaključni pregled in pregled po nezgodi.

Iz Tabele 1 je razvidno, da je predvideno šest področij znanja, ki jih mora preglednik obvladati, stopnja zahtevanega znanja pa je odvisna od vrste pregleda, ki ga preglednik opravlja.

- a) Za vizualne vsakodnevne preglede lastnega igrišča, ki jih opravlja npr. osebje vrtca, so potrebna osnovna znanja iz navedenih področij, za področje poznavanja standardov, analize tveganja in razvoja otrok pa se znanje sploh ne zahteva.
- b) Za t.im. operativne preglede so zahteve že višje, na tehničnem področju se zahteva celo visoka raven znanja (H). Ta zahteva je logična, saj tovrstni pregledi vključujejo tudi prepoznavanje napak na konstrukciji, kovinskih in lesenih spojih, okovju, stanju materialov, stanju antikorozivne zaščite, ipd. Tudi tu so zahteve vezane na poznavanje standardov in razvoja otrok minimalne.
- c) Zahtevnejše oblike pregledov (letni pregled, zaključni pregled, pregled po nesreči, itd.) pa narekujejo tudi visoko usposobljene preglednike, od katerih se pričakuje (in zahteva), da obvladajo praktično vseh šest naštetih področij znanja.

Za ilustracijo navajamo nekatere od šestih tabel, ki podrobneje navajajo specifična znanja iz področij znanja.

Primeri:

Tabela 2 - Raven poznavanja standardov / tehničnih poročil

Minimalna (a)		Osnovna (B)		Srednja (M)		Visoka (H)		Strokovnjak (E)	
1		2		2		3			
vedeti, da obstaja standard		Poznati osnove o varnostnih podlagah in ublažitvi udarcev		Poznati osnove o vseh relevantnih standardih ki jih je mogoče uporabiti na kraju samem		Podrobno poznavanje vseh pomembnih standardov ter sposobnost uporabe testne opreme, kot jo določena sonda (glej priloga E), in lahko ugotovi		Izčrpno poznavanje vseh ustreznih standardov in sposobnost identifikacije na lokaciji in veljajo za načrtovanje.	

			neskladnosti na kraju samem	
--	--	--	-----------------------------	--

Tabela 4 - Raven znanj iz tehničnega področja

Minimalna (a)	Osnovna (B)	Srednja (M)	Visoka (H)	Strokovnjak (E)
	1	2	2 3	
Razumeti, da obstajajo različni materiali	Prepoznavanje pogosto uporabljene materiale in poznati njihove osnovne lastnosti	Prepoznati materiale, metode določanja; biti sposoben prepoznati obrabo, rjo ali korozijo.	Prepoznati vse materiale, določiti način pritrjevanja in odprave njihovih slabosti ter ugotoviti stopnje obrabe, rjavenja in korozije ter priporočila za preventivne ali nadzorne ukrepe.	Kvalificiran inženir z izkušnjami pri oblikovanju in izdelavi opreme za igrišča in površine.

Tabela 7 - Raven poznavanja nacionalne zakonodaje / pristojnosti / odgovornosti

Minimalna (a)	Osnovna (B)	Srednja (M)	Visoka (H)	Strokovnjak (E)
1	1	2	3	
vedeti, da zakonodaja obstaja	Poznavanje temeljnih obveznosti glede storitev in izdelkov.	Poznati temeljne obveznosti glede storitev in izdelkov, razumeti vpliv, ki ga lahko imajo na objekt za igro.	Razumno poznavanje prava, ki se uporablja in razumevanje tega, kako bi se ti uporabili za zagotavljanje in delovanje igrišč	Kvalificirani pravnik ali odvetnik

C Pregledniki 3. stopnje

Od preglednikov, ki bodo lahko izvajali preglede 3 ravni (letni pregledi, zaključni pregledi,...) se pričakuje znanje:

1. Poznavanje standardov

Preglednik mora pokazati vsaj naslednje sposobnosti:

- Sklicevanje na standarde / tehnična poročila in njihovo ustrezno znanje in razumevanje. To bo vključevalo, vendar ne izključno, glavne meritve, preskusne metode ujemanja in uporabo šablon, palic in sond, materialov, snovi, zaščite pred padcem, dostopa, prostega prostora, prostora padanja in varnostne cone, vrvi in verige, stopnice itd.
- Seznaniti se z dodatnimi zahtevami in preskusnimi metodami za vse vrste opreme, naprav, različnih vrst in metod pregledovanja ter urnikov, poročil in dokumentacije, varnostnih zahtev in preskusnih metod za blažilne površine (HIC).
- Imeti zadostno znanje o nevarnih snoveh, vnetljivosti, temeljih in obremenitvi, strukturni zasnovi in uporabi direktiv.

- imeti praktično sposobnost prepoznavanja napak in težav.

2. Analiza tveganja

Preglednik mora pokazati vsaj naslednje sposobnosti:

- Izvesti oceno tveganja na podlagi sistematične metode, ki daje dosledne rezultate.
- Razložiti utemeljitev ocene.
- Prepoznati preventivne ali nadzorne ukrepe.
- Za izvedbo analize tveganja in koristi.
- Poznati različne vrste, sloge, različno resnost in pogostost nesreč v okolju igrišča.
- Prepoznati vrste nesreč, ki se lahko zgodijo na različnih vrstah opreme, in razumeti potrebo po obvladovanju tveganj.

3. Tehnično področje

Preglednik mora pokazati vsaj naslednje sposobnosti:

- Poznati različne sklope in proizvajalce opreme, ki jih pogosto najdemo na igriščih.
- Razumeti glavne postopke proizvodnje in obdelave, skupaj z njihovimi prednostmi in slabostmi.
- razumeti koncept HIC in poznati površine, ki so običajno na voljo in slabosti vsake vrste.

4. Otrokov razvoj

Preglednik mora pokazati vsaj naslednje sposobnosti:

- Imeti znanje o otrokovem razvoju in kako to vpliva na njihovo igro in delovanje v igralnih okoljih.
- Imeti znanje o tem, kako različne vrste igralnega okolja in opreme za igranje vplivajo na otrokove dejavnosti in dejanja.
- Imeti znanje o tem, kako lahko otroško igro in razvoj podpirajo in olajšujejo prilagoditve v igralnem okolju in spodbudna oprema za igranje.
- Imeti znanje o tem, kako je mogoče oblikovati okolje za igro, ki bo ustrezalo potrebam vseh otrok (glede na spol, starost, raven delovanja) po igri, razvoju in učenju.
- Da bi razumeli, da se morajo otroci spopadati s tveganji in kako to prispeva k njihovemu razvoju.

5 Okoljska vprašanja / Oblika

Preglednik mora pokazati vsaj naslednje sposobnosti:

- Razumevanje načel oblikovanja in postavitve igrišč.
- Razumeti potrebo po ločitvi med igriščem in drugimi rekreativnimi športnimi dejavnostmi.
- Analizirati in podati konstruktivno kritiko, tako na predlagani-načrtovanih, kot že obstoječih igriščih in/ali načrtih, na primer glede potrebe po ločitvi starosti in gibanja.
- Razumeti napake in težave s pomožno opremo, vključno z ograjami, zapornicami, smetnjaki itd.
- Razumevanje prednosti in slabosti pogosto uporabljenih prekrivnih materialov.
- Prepoznati običajne rastline in rastlinje z njihovimi potencialnimi nevarnostmi na otroških igriščih ali v bližini njih;

6. Zakonodaja: nacionalna zakonodaja / Pristojnost / odgovornosti

Preglednik mora pokazati vsaj naslednje sposobnosti:

- Razumevanje potreb po varnostnem pregledu in vodenju evidenc.

- Vedeti, kaj se uporablja lokalna ali nacionalna zakonodaja, ter razumeti njihov obseg in posledice.
- Znati ravnati z javnostjo, otroki in obvladovati lastno ravnanje.
- Za prepoznavanje kritičnih situacij v katerih se lahko znajde vsako od zgoraj naštetih
- Prepoznati načine za zmanjšanje osebnega tveganja v različnih potencialno težkih situacijah.

D Kodeks ravnanja in etika (citirano iz SIST TP CEN 17207:2018)

Namen te klavzule je spodbujati najvišje standarde poklicne prakse, odgovornosti in etike znotraj poklica preglednika.

Pregledniki bodo ves čas podpirali dobro stanje in ugled stroke ter pri izpolnjevanju svojih vsakodnevnih obveznosti:

- Zagotoviti, da sta zdravje in varnost uporabnikov glavni namen katerega koli pregleda.
- Upoštevati vse zakonske in druge pravne zahteve države, v kateri delajo.
- Ne zlorablajte njihovih pooblastil ali institucij za osebno ali drugo korist.

Pregledniki morajo upoštevati naslednje standarde:

a) Splošno ravnanje

Pregledniki se bodo vedno obnašali na način, ki je primeren za pridobitev spoštovanja splošne javnosti, njihovih strank, njihovih delodajalcev, proizvajalcev in preglednikov svojih in drugih organizacij, s katerimi stopijo v stik.

b) Uporaba veščin

Pregledniki morajo svoje poklicne spretnosti uporabljati integrirano. Vse varnostne preglede bodo opravili po svojih najboljših močeh in ne opravljali dela, za katera niso pristojni ali usposobljeni.

Pregledniki bi morali zagotoviti, da imajo ves čas dostop do ustrezne dokumentacije glede na stopnjo varnostnega pregleda (npr. Kopije trenutnih standardov, tehničnih poročil) in ustrezno opremo (npr. sonde), da lahko kompetentno opravijo varnostni pregled.

c) Zaupnost

Pregledniki morajo vse podatke s stranko ali delodajalcem obravnavati kot zaupne, razen če:

- je ogrožen glavni namen varnostnega pregleda, ki je zagotavljanje zdravja in varnosti otrok, ki uporabljajo objekt za igro;
- kjer je javni interes najpomembnejši; ali
- so dovoljenje za to dali tisti, ki imajo ustrezno pooblastilo za izdajo takega dovoljenja.

d) Izjava o interesih

Pregledniki morajo svoji stranki ali delodajalcu izjaviti o kakršnih koli osebnih interesih, ki bi lahko vplivali na njihovo nepristranskost pri opravljanju njihovih nalog.

e) Spodbujanje k vplivu na ustrezno strokovno presojo

Pregledniki ne bodo ponudili niti sprejeli nobenega darila, uslug ali gostoljubnosti, ki bi ga lahko namenili, ali za katerega bi lahko drugi menili, da bi imel podkupnine in korupcijo.

Pregledniki bodo sprejeli pristojbine ali plačilo le v zvezi s storitvami, opravljenimi s stranko ali delodajalcem.

f) Preglednost postopka varnostnega pregleda

Opravljeni varnostni pregledi in nasveti ne bi smeli biti odvisni od komercialnih, finančnih ali drugih pritiskov in odražati interese naročnika in uporabnikov igralnega objekta.

Kadar je preglednik zaposlen v komercialnem podjetju, mora biti jasno, da je preglednik ločen od prodaje, rezervnih delov in vzdrževalnih storitev.

Pregledniki ali njihovo podjetje / organizacija ne bodo dovolili, da bi varnostne preglede opravljale druge stranke (npr. zaposleni ali poslovni partnerji), ki niso pristojni za izvajanje pregledov na tej ravni.

g) Prejudiciranje interesov drugih

Pregledniki ne bodo zlonamerno ali nepremišljeno škodovali ali poskušali škodovati ugledu ali perspektivi drugih.

h) Odgovornost

Pregledniki bi morali sprejeti odgovornost za vsa dela, ki jih opravljajo pod njihovim nadzorom ali vodstvom, in sprejeli vse razumne ukrepe za zagotovitev, da so tisti, ki delajo pod njihovim nadzorom ali vodstvom, usposobljeni za izvajanje dodeljenih nalog.

i) Enake možnosti

Pregledniki bodo pri izvajanju svojih poklicnih dolžnosti upoštevali enake možnosti za vse in ne bodo neposredno ali posredno diskriminirali na podlagi spola, zakonskega stanja, spolne usmerjenosti, starosti, rase, etničnega ali nacionalnega porekla, vere ali invalidnosti.

j) Zdravje in varnost

Pregledniki morajo zagotoviti, da pri opravljanju svojih poklicnih nalog v celoti upoštevajo zdravje in varnost ter se izogibajo kakršnim koli ukrepom, ki lahko ogrozijo zdravje in varnost katere koli osebe.

k) Okolje

Pregledniki bodo sprejeli vse razumne ukrepe, da se izogonejo zapravljanju naravnih virov ali škodi okolju.

l) Nenehni strokovni razvoj

Pregledniki bi morali sprejeti vse razumne ukrepe za ohranitev in razvoj svoje poklicne usposobljenosti. Pregledniki morajo zagotoviti, da ohranjajo posodobljeno ozaveščenost o razvoju na področju varnosti pri igranju, in zagotoviti, da imajo sisteme za vzdrževanje in dokazovanje strokovne usposobljenosti.

m) Usposabljanje

Pregledniki bodo tiste, ki so pod njihovim nadzorom ali vodstvom, spodbujali, naj izboljšajo svoje delovanje pri dodeljenih nalogah in razvijejo svoj potencial s primernim usposabljanjem / izpitom.

Pregledniki ali njihovo podjetje / organizacija ne bodo dovolili, da bi varnostne preglede opravljali druge stranke (npr. zaposleni ali poslovni partnerji), ki niso pristojni za izvajanje pregledov na tej ravni, razen če jih spremljajo in pod neposrednim nadzorom preglednika z ustrezno stopnjo kvalifikacija ves čas.

n) zavarovanje

Pregledniki bodo zagotovili, da jih krijejo ustrezne stopnje poklicne odškodnine in zavarovanja javne odgovornosti.

o) Kršitve kodeksa ravnanja

Vzpostaviti bi morali sisteme za obravnavanje kršitev tega kodeksa ravnanja (sistemi se lahko razlikujejo od države do države).

E Odgovornost preglednika

Iz »Kodeksa ravnanja in etike« je razvidno, da je preglednik odgovoren za vsa dela, ki jih je opravil, tako v smislu izvajanja določil kodeksa, kot tudi po strokovni plati. Poleg tega pa dokument – tehnično poročilo SIST TP CEN 17207:2018 (poglavje 5.4.1 – Splošno) navaja tudi:

---»Vse stranke (oblikovalec postavitve, monter, proizvajalec, preglednik itd.) Morajo sodelovati pri stroških svoje napake.---»

Iz tega je mogoče zaključiti, da preglednik, še posebej tisti, ki opravlja varnostne preglede 3.ravni zahtevnosti, nosi veliko odgovornost, tudi v materialnem smislu in smislu morebitnih pravnih posledic.

F Zaključne ugotovitve

Iz navedenih poudarkov in zahtev dokumenta-tehničnega poročila SIST TP CEN 17207:2018 je mogoče povzeti:

- Varnostne preglede igrišč lahko opravljajo samo osebe (pregledniki), ki dokazano izpolnjujejo zahteve o usposobljenosti
- Predvidene so tri ravni zahtevnosti pregledov (vizualni, operativni, letni,...)
- Najzahtevnejše preglede tretje ravni lahko izvajajo samo pregledniki, ki povsem obvladujejo znanja iz šestih področij:
 - Standardi
 - Analiza tveganja
 - Tehnično področje
 - Razvoj otroka
 - Okoljska vprašanja
 - Zakonodaja (nacionalna zakonodaja)
- Vsi pregledniki morajo spoštovati »Kodeks ravnanja in etike«, ki ga navaja obravnavano tehnično poročilo (TP)
- Iz navedb tehničnega poročila (TP) je mogoče razbrati, da je preglednik odgovoren za svoje delo tako v strokovnem, materialnem in pravnem smislu.

Pripravil
Slavko RUDOLF

sep. 2019
vir: TP CEN 17207:2018